

IVO TROŠT:

Sosedov pišček.

Branceljeva Luda je bila sama na dvorišču. Sosedova koklja jo je obletavala, kakor da jo nečesa prosi za svojo družinico, ki je pa ni bilo več na dvorišču; odšla je že skozi majhno odprtino v žičasti ograji. Luda prvič zapodi kokljo, naj gre za piščki, a koklja ne neha prositi: klok, klok! Potem teče deklica po rnjah in ji ga natrosi po tleh, pa ga ni marala. Vrže ji krušnih drobtinic iz žepa od predpoldanje malice, tudi nič; ponudi ji posodico z vodo, kjer so pile domače kure — a ni bila prav nič žejna. Koklja se umika posodici, a se vedno bolj bliža Ludi, toliko da je s kljunom ne prime za predpasnik in ne odvede s seboj. Luda se spomni, da ji hoče koklja nekaj povedati. Domisli se, da je letos spomladi domača koklja prav tako hodila za njenim bratcem Francetom, ko je stopal po domačem vrtu in otresal češpljeva drevesa, kjer so žrli listje in cvetje grdi rjavi hrošči, a so jih piščki kavšali s tako slastjo. France je rad ustregel koklji in nje drobljancem.

Luda gre za kokljo k žičasti ograji, koder je nevaobljena privedla malo čredico na Branceljevo dvorišče, pa se je čredica tudi vrnila brez povelja. Skozi tisto linico je odhajala Branceljeva perutnina na travnik in se vračala. Pozimi je pa prav skozi tisto odprtino zalezoval kure hudobni lisjak. Branceljeva mama je bila silno žalostna že po prvem njegovem posetu: odšla je z njim lepa mlada jarčka. Branceljeva mama je vedela, da lisjak ne pozna izkaznic za meso, marveč kolje in žre in vlačí domov, kjer in kadar more. Zato veli mama gospodarju, naj odprtino zamaši ali kakorkoli zadela. Oče Brancelj je poznal za starega grešnika še hujšo pokoro: nastavil je v linico tatu naproženo past. In res se je ujel lisjak takoj, ko se je drugič odpravil na prepovedano pot. Brancelj mu je še posvetil s puško, ko je tako grdo pihal in bevska! za prednji nogi prijet v pasti. Za plačilo si je oče Brancelj izvolil kar tatov kožuh.

Danes pa v linici ni bilo več pasti. Od nje je ostal v deski, kamor je bila pritrjena žičasta ograja, še prav neznamenit kaveljček, ki ga ni lahko vsak zapazil. Pozabili so ga, ko so odstranjevali past. Pozneje ni bil kuram v napoto ne v nadlego. Tudi sosedom piščki so doslej brez nezgode prihajali skozi linico tako kakor odrasle kure: poskakali so na rob linice, od tam na tla. Danes pa vidi Luda, da se je na robu

linice ujel prav za tisto neznatno kljukico majhen, še ves rumen kebec z enim samim krempljčkom tanke nožice. Nikakor ga ni mogel spraviti izmed kljukice in deske. Poizkušal je skočiti — nič; raztegnil komaj za dva prstka dolgi perutnici, da bi zletel. A kako? Slednjič se je obupno prevrnil nazaj na Brancljevo plat in žalostno čivkal na pomoč, ki je ni bilo od nikoder, in visel obešen za lastno nožico. Tudi koklja ga v vsej materinski skrbi in boli ni mogla rešiti. V silni žalosti vidi na dvoršču malo Ludo. Prav nič se ni deklica zmenila za njeno nesrečo. Kako! Saj je poleti sto drugih zabav v hladni senci na dvorišču. Koklja je zaman klicala na pomoč na vse vetrove, skakala noter, skakala vun mimo uboge živalce, a pomoči ni doklicala. Slednjič gre prosit pomoči Brancljevo Ludo.

»Ti ubogi pišček ti!« se začudi, ko vidi malega obešenca onemoglo utripajočega v odprtini. Prav varno ga dvigne, da ne zlomi drobne nožice. Koklja je glasno pritrjevala: Prav, prav! — Ko je pišček stal pokonci, mu prav varno sname deklica krempljček izpod neusmiljene kljukice. Pišček je zletel veselo za ostalo družino domov. Bolna nožica ga je sicer nekoliko zanašala na stran, a bežal je le in čivkal veselo. Koklja je hitela za njim. Deklica je zadovoljno zrla za obema, potem je na tleh poiskala primerno velik kamen in udarila z njim po kaveljčku ter ga zabila prav v samo desko: »Na! Sedaj ne boš več na poti ubogim piščkom.«

Ta dogodek je povedala Luda doma, pa ji niso verjeli. Šele ko je pritrdil bratec France in se pohvalil, kako je on spomladi na prošnjo koklje krmil piščke s hrošči, so mu vsi soglasno pritrčili in pohvalili malo Ludo.

DR. IVAN LAH:

Tomaž G. Masaryk.

redsednik naše bratske zavezne države Češkoslovaške republike — T. G. Masaryk — je dandanes eden največjih in najbolj znanih mož v Evropi. Znan je kot velik filozof in učenjak, kot mislec in državnik, predvsem pa kot bojevnik za resnico in pravico. Iz njegovega življenja se učimo, kako visoko se more povzpeti človek s svojo lastno pridnostjo in vztrajnostjo, s poštenostjo in ljubeznijo do svojega naroda. Masaryk je bil sin preprostega kočijaža in je bil v svoji mladosti kovač — in vendar je iz njega postal velik